

**Concluziile anchetei desfășurate la Gara de Nord
în data de 17 martie 2022, privind situația refugiaților din Ucraina**

La data de 17.03.2022 s-a desfășurat o anchetă la Gara de Nord, la care au participat reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului, de la Domeniul **drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale**, respectiv Domeniul **apărarea, protecția și promovarea drepturilor copilului**.

Obiectul anchetei l-a constituit respectarea drepturilor refugiaților ucraineni de către autoritățile române.

În cadrul anchetei am discutat cu Șeful Stației Infrastructură Gara de Nord, care ne-a oferit primele informații referitoare la refugiați.

Refugiații din Ucraina sosesc în Gara de Nord cu trenuri din zona de nord a Moldovei (Suceava), iar în ultimele zile aceștia au fost în jur de 150 – 200 de persoane, în majoritate femei și copii. La începutul perioadei au fost zile în care puteau sosi câteva sute de refugiați, motiv pentru care aceștia sunt triați cu ajutorul translatorilor și îndrumați, în funcție de caz, în zonele special amenajate.

Cu sprijinul voluntarilor cunoscători ai limbii materne a refugiaților, aceștia sunt întrebați unde doresc să ajungă și, în funcție de răspuns, sunt îndrumați fie către zonele în care primesc informații de la reprezentanții unor instituții, fie într-una din camerele destinate așteptării (tranzitului) acestora, în cazul în care urmează să-și continue drumul spre alte destinații ori așteaptă persoane care să le preia din gară.

Am observat că în gară sunt instalate corturi portocalii dotate cu paturi, scaune și aerotermă, dintre care doar unul singur era ocupat.

Majoritatea cetățenilor ucraineni care vin în Gara de Nord, tranzitează România, în drum spre Budapesta și Polonia sau Germania.

Zilnic sosesc în jur de 3 transporturi, a câte 40/50 persoane. Acestora le sunt puse la dispoziție 4 săli de așteptare, la clasa a II-a și clasa I, precum și corturile portocalii. Refugiații primesc transport gratuit spre destinațiile finale.

În punctul de lucru *Springtime* din Gara de Nord li se oferă mese calde. Beneficiază de 2 mese calde pe zi, inclusiv mic dejun, hrană rece, sendvișuri, apă, dulciuri, fructe.

Una din problemele identificate este cea referitoare la hrana livrată de Primărie, pe al cărei ambalaj nu sunt etichete cu data fabricației și data expirării alimentului respectiv.

Într-una din sălile de așteptare erau 3 medici din Franța, Statele Unite și unul din România, voluntari, care ofereau medicație persoanelor în nevoie.

Reprezentanții ISU, Poliție nu au dorit să vorbească cu noi, întrucât nu aveau purtători de cuvânt.

Nu au fost identificate probleme de trafic de persoane. La fața locului am putut observa câteva echipaje de poliție, jandarmerie, pompieri, ambulanță.

Reprezentantul Jandarmeriei din Gara de Nord ne-a comunicat că statul român nu are competență de a elibera acte de identitate ale cetățeanului unui alt stat, însă în cazul în care le lipsește vreun act de identitate, pașaport pentru identificarea identității persoanei respective, refugiații sunt redirectionați la sediul Ambasadei Ucrainei, iar acolo, prin intermediul Misiunii diplomatice le sunt eliberate aceste documente.

Aceștia au posibilitatea de a se deplasa la sediul Ambasadei, într-un grup mai mare, însoțiți de voluntari, în mod organizat, timpul de la ambasadă fiind scurtat și evitându-se anumite neplăceri (de a fi puși în postura de a-și plăti transportul, de a fi racolați, de a fi victime etc.) însă dacă doresc să se deplaseze singuri, nu le este îngădit acest drept, în virtutea dreptului la liberă circulație.

Sunt persoane care solicită cazarea, care doresc să rămână în România, alții care pornesc spre Ungaria, Polonia, Germania. Printre cei sosiți se numără și indieni, pakistanezi etc.

Există o evidență atât nominală și numerică a persoanelor preluate de autorități, de care se ocupă forțele de ordine din locațiile aflate în sectoarele capitalei, respectiv săli de sport. Una dintre acestea este sala de sport din str. Garofițelor nr. 9 din Otopeni, unde se află voluntari și din administrația centrală.

În fiecare zi se încearcă obținerea de spații de cazare pentru refugiați. Acest număr suferă modificări în funcție de afluxul de refugiați, deoarece mulți refugiați vin și pleacă.

Întrucât nu se cunoaște numărul exact al acestora, se va face o centralizare a lor în locațiile respective. Refugiații sosiți în România beneficiază și de consultanță juridică, în funcție de solicitări, cu ajutorul voluntarilor.

Au fost vizionate sălile de așteptare și sala „*Mama și copilul*”. Acestea sunt dotate, cu obiectele necesare nevoilor primare ale mamei și copilului. S-au primit multe obiecte și produse alimentare de la voluntari, societăți comerciale.

Mamele însoțite de minori, care au nevoie de un timp de așteptare în Gara de Nord, sunt îndrumate către una din cele **două săli** destinate acestora, în care se pot odihni (atât pe scaune, cât și pe câteva paturi și saltele improvizate), primesc hrană și produse necesare igienizării, precum și produse pentru copii (pampers, lapte praf, șervețele umede, dezinfectant, etc.), fiind amenajate grupuri sanitare cu destinația exclusivă acestor persoane; de asemenea, la cerere, pot beneficia de îmbrăcăminte sau alte produse necesare, obținute din donații/sponsorizări.

Mamele cu bebeluși sunt adăpostite într-o cameră separată, cu baie proprie, unde beneficiază de tot ceea ce este necesar pentru igienizare adecvată și îngrijirea copiilor de vârstă mică (cădițe pentru spălat copii, săpun/șampon pentru copii, creme și pudră, pampers- diverse tipuri și mărimi, șervețele umede și uscate, tampoane etc.). Camera este dotată cu 4 paturi și pătuțuri pentru copii, mese pentru înfășat copiii, iar temperatura este adecvată îngrijirii unor copii de vârstă mică, asigurând confort și liniște pentru odihnă.

Copiii de vârstă preșcolară și școlară mică se pot juca în spații amenajate în cele două săli, sub supravegherea voluntarilor din cadrul unor ONG-uri/asociații de profil (de ex. *Salvați Copiii, Terre des Hommes*), iar persoanele adulte pot discuta prin intermediul translatorilor voluntari și pot primi consiliere din partea reprezentanților Primăriei Capitalei, Direcției Generale de Asistență Socială a Municipiului București, Inspectoratului de Poliție, Inspectoratului pentru Situații de Urgență, în funcție de caz.

Conform informațiilor primite de la reprezentanții CFR, **refugiații nu stau mai mult de 12 ore în zonele de tranzit amenajate în acest sens**, în funcție de caz.

De asemenea, **nu au fost înregistrate cazuri de minori neînsoțiți** din Ucraina care să tranziteze Gara de Nord și nu există o evidență a numărului de refugiați care au tranzitat/tranzitează în prezent zona.

Instituția Avocatul Poporului va continua demersurile cu privire la aspectele identificate, în urma desfășurării anchetei.